

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет германської філології і перекладу

Кафедра германської філології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ СИНТАКСИС ПРОСТОГО І СКЛАДНОГО РЕЧЕННЯ

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u>
спеціальність	<u>035 Філологія</u>
спеціалізація	<u>035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська</u>
рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
освітня програма	<u>Англійська мова і література, друга іноземна мова, переклад</u>

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 3

Форма підсумкового контролю залік

Розробник: Черненко Ольга Віталіївна, кандидат філологічних наук, доцент
кафедри германської філології КНЛУ.

Затверджено на засіданні кафедри германської філології,
протокол № 16 від «18» червня 2026 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Шутова М.О.
(ім'я, прізвище)

Затверджено на засіданні вченої ради факультету германської філології і
перекладу,
протокол № 1 від «27» серпня 2026 р.

Декан факультету:

(підпис)

Христина МЕЛЬКО
(ім'я, прізвище)

1. Мета вивчення дисципліни: *сформувати* граматичні компетентності у студентів, зокрема здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, здатність проведення досліджень граматичних явищ на відповідному рівні, здатність генерувати нові ідеї; *навчити* студентів основним принципам та закономірностям граматичної будови сучасної англійської мови в аспекті її структури та функціонування; *сформувати* навички граматично правильного оформлення усного та писемного англійського мовлення, а також *навчити* грамотно описувати та аналізувати граматичні феномени сучасної англійської мови, зокрема структурні, синтаксичні та прагматичні особливості простого і складного речення у сучасній англійській мові.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану):

3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:

Вид навчальної діяльності	Кількість годин
практичні заняття	30 год.
самостійна робота	60 год.

3. Програмні результати навчання:

Результати навчання студентів із дисципліни *базуються на програмних результатах навчання, визначених освітньо-науковою програмою "Англійська мова і література, друга іноземна мова, переклад"*:

ПРН 1. Вільно спілкуватися із професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати, інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 21. *Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну позицію щодо них як фахівцям, так і широкому загалу; вміти презентувати результати своїх досліджень державною та англійською мовами.*

ПРН 23. *Володіти системою сучасних лінгвокультурологічних знань, переважно про специфіку мовних картин світу і відповідних особливостей мовної поведінки носіїв англійської та другої іноземної мов, застосовуючи знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови, норми терміновживання та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації у професійній діяльності.*

4. Система оцінювання результатів навчання студентів (розподіл балів за видами робіт, критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів)

Контроль результатів навчання студентів із дисципліни "Синтаксис простого і складного речення" здійснюється у формі *вхідного, поточного, модульного та підсумкового (семестрового) контролю*. Механізм і критерії оцінювання оприлюднюються кафедрою германської філології на своєму сайті та доводяться до відома студентів до початку навчального року.

Вхідний контроль застосовується як передумова успішної організації вивчення дисципліни. Він дає змогу визначити наявний рівень знань студентів і слугує орієнтиром для реалізації індивідуального підходу в процесі викладання дисципліни та визначенні форм організації освітнього процесу і методів навчання.

Поточний контроль успішності студентів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності студента. **Поточний контроль** проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок студентів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студентів здійснюється за *накопичувальною системою*.

Система оцінювання результатів навчання студентів з дисципліни "Синтаксис простого і складного речення"

Види навчальної діяльності студента	Аудиторна навчальна робота студента					Самостійна навчальна робота студента		Модульна контрольна робота
	Тема					Виконання практичних завдань	Виконання творчого завдання (проектна робота)	
	1	2	3	4	5			
Максимальна кількість балів	5	5	5	5	5	5	5	50

Модульний контроль. Семестровому контролю з навчальної дисципліни "Синтаксис простого і складного речення" передую написання студентами модульної контрольної роботи.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з дисципліни "Синтаксис простого і складного речення"

Модульна контрольна робота складається із трьох частин. За кожну правильну відповідь студент отримує певну кількість балів. Наприклад, Part I. Simple and Composite sentences (30 points); Part II. Structural and communicative classification (5 points); Part III. Basic sentence patterns (15 points). Таким чином, максимальна кількість балів – 50.

“5” - 45-50 правильних відповідей

“4” - 44-38 правильних відповідей

- “3” - 37-30 правильних відповідей
 “2” - 29 і менше правильних відповідей

Модульні контрольні роботи оцінюються в 4-бальній системі («відмінно» (5), «добре» (4), «задовільно» (3), «незадовільно» (2)). Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться із метою оцінювання результатів навчання студентів на завершальному етапі вивчення дисципліни.

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота студента	50
		2. Модульна контрольна робота (МКР)	50
		3. Залік	100

Критерії оцінювання результатів поточних текстів для експрес-контролю з дисципліни "Синтаксис простого і складного речення"

- ‘відмінно’ – 100 – 90 % правильних відповідей
 ‘добре’ – 89 – 75 % правильних відповідей
 ‘задовільно’ – 74 – 60 % правильних відповідей
 ‘незадовільно’ – 59 % і менше.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

№	Види навчальної діяльності	Національна 4-бальна система	Критерії оцінювання
1.	Аудиторна робота	5	Систематизована, творча, логічно побудована відповідь з елементами інновації.
		4	Продуктивна, але недостатньо вичерпна відповідь; завдання виконані за стандартним рівнем складності, можливі незначні помилки.
		3	Репродуктивна відповідь; завдання виконані за репродуктивним видом складності, містять помилки.
		2	Фрагментарна, не аргументована відповідь; завдання не виконані у відповідності з вимогами, допущені множинні помилки.
		0	Непідготовленість до заняття; невиконання завдань Відсутність на занятті.
2.	Позаудиторна робота	5	Інноваційний підхід до самостійно виконаних завдань.
		4	Творче і самостійне виконання завдань, якісне володіння програмним матеріалом та його доцільне використання у виконанні завдань.
		3	Виконання індивідуальних завдань за репродуктивним видом складності за суттєвої допомоги з боку викладача.
		2	Неглибоке, фрагментарне виконання завдань.
		0	Невиконання завдань.
3.	МКР	5	45%–50% правильно виконаних завдань,
		4	38%–44% правильно виконаних завдань,
		3	30%–37% правильно виконаних завдань

		2	29% і нижче правильно виконаних завдань
		0	Відсутність контрольної роботи

Семестровий контроль з навчальної дисципліни "Синтаксис простого і складного речення" проводиться у формі *заліку* за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом і графіком навчального процесу.

Оцінювання на заліку здійснюється за національною шкалою, за 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. На заліку екзаменатор виставляє семестровий рейтинговий бал, оцінку за залік ("зараховано / не зараховано"), кількість балів за 100-бальною шкалою й оцінку за шкалою ЄКТС.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з навчальної дисципліни 60 і вище, отримують оцінку "відмінно" і відповідну оцінку у шкалі ЄКТС без складання заліку. Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал із дисципліни 59 і нижче, складають залік.

Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «не зараховано», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «не зараховано» в національній шкалі, оцінка **FX** – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за залік
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	
75 – 81	C	
66 – 74	D	
60 – 65	E	
0 – 59	FX	не зараховано

На заліку у графі відомості обліку успішності "Відмітка про залік" викладач виставляє:

- оцінку за залік за національною шкалою (зараховано/не зараховано);
- кількість балів, що відповідає підсумковому рейтинговому балу студента з навчальної дисципліни (кількість балів за 100-бальною шкалою);
- оцінку за шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E).

В Індивідуальний навчальний план студент записує точну назву дисципліни (аббревіатури не допускаються), кількість годин і кредитів, підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою, кількість балів за 100-бальною шкалою і оцінку за шкалою ЄКТС.

5. Тематичний план занять

№ п/п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин			
		Разом годин	у тому числі		
			лекції	семінарські / практичні заняття	самостійна робота
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Синтаксис простого і складного речення					
1.	Тема 1. Основні синтаксичні теорії. Речення як центральне поняття	16		6	10

	синтаксису. Просте речення: - Диференційні ознаки речення - Речення та висловлення - Принципи класифікації простого речення: - Комунікативний підхід - Структурний підхід - Complete sentences - Elliptical sentences - Unfinished sentences - Non-clauses				
2.	Тема 2. Структурні паттерни простого речення в англійській мові. Інверсія. Головні та другорядні члени речення. Особливості морфолого-синтаксичного аналізу простого речення: - The Constituents of sentences - The Basic sentence structures - Inversion: Changing the Subject-Verb order - Main and secondary parts of the sentence - Complements and Adverbials	12		2	10
3	Тема 3. Сучасні підходи до аналізу складного речення. Типи складного речення. Особливості складносурядних речень в англійській мові: - Parataxis and Hypotaxis - Clause Relationships - Types of Coordinate Connection - The Interplay of Coordination and Subordination	16		6	10
4	Тема 4. Складнопідрядне речення. Поняття клауземи. Типи складнопідрядних речень: - Sentences and Clause clusters - Signals of Clause Relationships - Embedding and Subordination - Multiple Levels of Hierarchy and Embedding - “Nesting” and “Cleft Construction” in Syntax - Semi-Composite sentences - Forms, Functions and Types of Subordinate Clauses - Meanings of Adverbial Clauses	32		12	20
5	Тема 5. Особливості морфолого-синтаксичного аналізу складного речення. Порівняльно-типологічний аналіз простого та складного речення в англійській та українській мовах. Особливості перекладу.	12		2	10
6	Написання МКР	2		2	0
7	Разом годин за модулем 1	90		30	60

6. Рекомендовані джерела (у тому числі інтернет-ресурси)

Основні (базові):

1. Aitchison, J. (2008). *Teach Yourself Linguistics* / Jean Aichison. – 6th ed. – Chicago: Contemporary Books.
2. Gamble T.K., Gamble M. *Communication works*. 11th edition. New Second edition. – New York: Random House, 2012. Available at: https://openlibrary.org/books/OL344015M/Communication_works
1. Huddleston, R., Pullum, G.K. (2005). *A Student's Introduction to English Grammar*. Cambridge University Press.
2. Dooley, J., Evans, V. (1999). *Grammar Way 4*. Express Publishing: Newbury.
3. Eastwood, John. (2002). *Oxford Guide to English Grammar*. Oxford University Press.
4. Hewings, M. (2005). *Advanced Grammar in Use*. Cambridge University Press.
5. Alexander, L.G. (1998). *Longman English Grammar Practice*. London: Longman.
6. Walker, E., Elsworth, S. (2000). *Grammar Practice (for Upper Intermediate Students)*. London: Longman.
7. Azar, B.A. (2003). *Fundamentals of English Grammar (third edition)*. London: Longman.
8. Swan, M. (2005). *Practical English Usage*. Oxford University Press.
9. Hughes, J., Jones, C. (2011). *Practical Grammar*. Heinle, Cengage Learning: Hampshire.
10. Quirk, R., Greenbaum, S., Leech, G., Svartvik, J. (1985). *A comprehensive grammar of the English language*. London: Longman.
11. Volkova L.M. *Theoretical grammar of English: Modern approach*. Навч. посібник. К.: Освіта України, 2009.
12. Мусієнко Ю.А., Черненко О.В. *Constructing Meaning Through Grammar: Practical English Syntax For Third-Year Students of Philology*. Посібник із практичної граматики англійської мови для самостійної роботи студентів третього курсу філологічних факультетів закладів вищої освіти. К.: Вид. центр КНЛУ, 2026 – 173 с.

Додаткові:

1. Загнітко, А.П. (2013). *Теорія сучасного синтаксису: Монографія*. Вид 2-ге, доп. Донецьк: ДонНУ.
2. Eastwood, John. (2006). *Oxford Practice Grammar (Intermediate)*. Oxford University Press.
3. Biber, D. at al. (1999). *Longman Grammar of Spoken and Written English (LGSWE)*. Harlow, London: Longman.
4. Biber, D. at al. (2003). *Longman student grammar of spoken and written English*. Harlow, Essex: Longman.
5. Biber, D. at al. (2003). *Longman student grammar of spoken and written English (Workbook)*. Harlow, Essex: Longman.
6. Rozakis, L. (2003). *English Grammar for the Utterly Confused*. The McGraw-Hill Companies, Inc.
7. Блог із граматики "Grammar Revolution" – Електронний ресурс: <http://grammar2016.blogspot.com/>
8. Daily Grammar Archive – Електронний ресурс: <http://www.dailygrammar.com/archive.html>
9. MyELT – Електронний ресурс: <http://myelt.heinle.com>
10. English Grammar online – Електронний ресурс: <http://www.ego4u.com/>
11. My English pages – Електронний ресурс:

<http://www.myenglishpages.com>

12. English Grammar 101 – Електронний ресурс:

<http://lessons.englishgrammar101.com>

13. Online English Grammar Recourses – Електронний ресурс:

<http://www.edufind.com>

14. English Grammar Tests

<http://www.e-grammar.org>

15. Free English Exercises and Tests Online – Електронний ресурс:

<http://www.englishteststore.net>

16. Online Grammar Quizzes – Електронний ресурс:

<http://www.cengage.com>

17. Guide to Grammar and Writing – Електронний ресурс:

<http://grammar.ccc.commnet.edu>

18. Grammar Made Easy – Електронний ресурс:

<http://www.pakone.pk/Test-Your-Grammar.asp>

7. Додаткові ресурси:

З метою забезпечення організації освітнього процесу та виконання освітньої програми в дистанційному режимі з використанням ІТ-технологій, рекомендовано використовувати інструменти онлайн-спілкування та електронні ресурси й веб-сервіси в синхронному та асинхронному режимі. У цьому зв'язку, базовими формами дистанційної роботи зі студентами для організації навчального процесу можуть бути такі безкоштовні системи дистанційного навчання для проведення практичних занять, як *Microsoft Teams*.

Посилання на електронні ресурси, на яких розміщено додаткову інформацію з дисципліни:

- блог із практичної граматики: <https://grammar2016.blogspot.com/2016/>

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого потребує навчальна дисципліна: дошка, проектор, комп'ютер, *Microsoft Teams*.